

Sygn. akt I C 1640/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 lutego 2018r.

Sąd Rejonowy w Toruniu I Wydział Cywilny w składzie następującym

Przewodniczący SSR Magdalena Glinkiewicz

Protokolant st. sekr. sąd. Bożena Czajkowska

Po rozpoznaniu w dniu 5 lutego 2018 r. w Toruniu.

sprawy z powództwa

(...) S.A. w G.

przeciwko:

M. C.

o:

zapłatę

orzeka:

I. zasądza od pozwanej M. C. na rzecz powoda (...) S.A. w G. kwotę 4.011,12 zł (cztery tysiące jedenaście złotych dwanaście groszy) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 12 lipca 2014r. do dnia 31 grudnia 2015r. oraz ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia 7 lutego 2018r.;

II. rozkłada należność główną zasądzoną w pkt. I wyroku na czterdzieści dwie raty, przy czym pierwsze czterdzieści rat po 100 zł (sto złotych), czterdziesta pierwsza rata w kwocie 11,12 zł (jedenaście złotych dwanaście groszy) i ostatnia rata równa sumie odsetek zasądzonych w pkt. I wyroku, płatne do 10-go dnia każdego miesiąca, poczynając od miesiąca marca 2018r., wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w przypadku opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat;

III. oddala powództwo w pozostałej części;

IV. nie obciąża pozwanej kosztami procesu.

Sygn. akt: I C 1640/17

UZASADNIENIE

Powód (...) Spółka Akcyjna w G. wniosła pozew, w którym domagała się zasądzenia od M. C. kwoty 4 011,12 zł wraz z odsetkami ustawowymi za okres od 12.07.2014 r. do 31.12.2015 r. oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie za okres od 1.01.2016 r. do dnia zapłaty oraz zasądzenia kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego. Powód wskazał, że dochodzi przedmiotowej należności z tytułu nielegalnego poboru energii elektrycznej, ujawnionego w dniu 20 czerwca 2014 r.

W dniu 6.10.2017 r. Sąd wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym zgodnie z żądaniem pozwu.

W ustawowym terminie pozwana złożyła sprzeciw od powyższego nakazu wnosząc o rozłożenie należności na raty. W uzasadnieniu powołała się na trudną sytuację materialną i rodzinną.

Sąd ustalił, co następuje:

W sprawie bezspornym było, że w dniu 20.06.2014 r. w lokalu zajmowanym przez pozwaną, zlokalizowanym w T. pod adresem M. 149/36 powód przeprowadził kontrolę, w wyniku której stwierdzono nielegalny pobór energii elektrycznej, polegający na pobieraniu energii elektrycznej bez zawarcia umowy. Kontrola została przeprowadzona przez upoważnione do tego osoby, z przebiegu kontroli sporządzony został protokół.

/bezsporne/

Z tego tytułu pozwana została obciążona opłatą, ustaloną zgodnie z taryfikatorem powoda, w kwocie 4 011,12 zł. Podstawą obciążenia pozwanej opłatą za nielegalny pobór energii elektrycznej przez powódkę był taryfikator operatora, wynikający z rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 18.08.2011 r. w sprawie szczegółowych zasad kształtowania i kalkulacji taryf oraz rozliczeń w obrocie energią elektryczną.

/bezsporne/

Pomimo wezwania do uiszczenia należności, pozwana nie zapłaciła należności.

/bezsporne/

M. C. jest matką samotnie wychowującą dziecko. Jej syn choruje na astmę. Ponadto pozwana opiekuje się babcią po przebytych udarze. Nie może podjąć pracy zarobkowej. Utrzymuje się z zasiłków. Nie utrzymuje kontaktów ze swymi rodzicami ani ojcem jej syna. Matka pozwanej jest alkoholiczką.

/bezsporne/

Sąd zważył co następuje:

Okoliczności faktyczne istotne dla rozstrzygnięcia były bezsporne.

Sąd w pełni dał wiarę dowodom w postaci dokumentów zgromadzonych w toku procesu albowiem były kompletne i jasne, wraz z pozostałymi dowodami obrazowały dokładny stan faktyczny sprawy. Ich prawdziwość nie budziła w ocenie Sądu jakichkolwiek wątpliwości. Co więcej wiarygodność przedłożonych dokumentów nie była kwestionowana przez żadną ze stron.

Oceniając twierdzenia stron, Sąd miał na uwadze brzmienie art. 229 kpc i art. 230 kpc. W myśl art. 229 kpc nie wymagają dowodu fakty przyznane w toku postępowania przez stronę przeciwną. "Fakty przyznane", w rozumieniu art. 229 kpc, to fakty podane przez jedną stronę i potwierdzone jako zgodne z prawdą przez stronę przeciwną w drodze wyraźnego oświadczenia złożonego w toku postępowania. Jako, że okoliczności przyznane przez strony nie budziły wątpliwości, sąd był związany ich przyznaniem. Dyspozycja art. 230 kpc uprawniała Sąd do uznania za przyznane faktów, co do których strona przeciwna nie wypowiedziała się. Sąd może zatem uznać za przyznane przez stronę niezaprzeczone twierdzenia strony przeciwnej w wypadku, gdy takie domniemane przyznanie znajduje uzasadnienie we wszechstronnym rozważeniu wszystkich okoliczności sprawy (wyrok SN z 27.05.1971 r. II CR 122/71). Pozwana potwierdziła istnienie zobowiązania wobec strony powodowej, nie kwestionując go ani co do zasady, ani co do wysokości. Wniosła jedynie o rozłożenie należności na raty, powołując się na trudną sytuację materialną i rodzinną. Powódka nie kwestionowała twierdzeń pozwanej. Mając na uwadze okoliczności sprawy, Sąd uznał twierdzenia pozwanej dotyczące jej trudnej sytuacji majątkowej i rodzinnej za przyznane przez stronę powodową.

Mając na uwadze powyższe, Sąd zasądził od pozwanej M. C. na rzecz powoda Powód (...) Spółka Akcyjna w G. kwotę 4 011, 12 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 12.07.2014 r. do dnia 31.12.2015 r. oraz ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1.01.2016 r. do dnia 07.02.2018 r. tj do dnia wydania wyroku.

Uwzględniając wniosek pozwanej, Sąd w pkt. II wyroku, w myśl art. 320 k.p.c. rozłożył zasądzone świadczenie na raty.

Stosownie do treści art. 320 k.p.c. w szczególnie uzasadnionych wypadkach, sąd może w wyroku rozłożyć na raty zasądzone świadczenie [...].

Kompetencje sądu wynikające z tego przepisu w doktrynie powszechnie określa się mianem tzw. prawa sędziowskiego. Należy podkreślić, że Sąd Najwyższy uznał, że art. 320 kpc jest zgodny z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP, uzależniającym dopuszczalność ustanowienia w ustawie ograniczenia korzystania z konstytucyjnego prawa, jakim jest także wierzitelność (por. art. 64 ust. 1 i 2 Konstytucji RP), od tego, czy nie narusza ono istoty tego prawa oraz czy jest konieczne w demokratycznym państwie m.in. dla porządku publicznego albo wolności i praw innych osób (uchwała SN z dnia 15.12.2006 r., III CZP 126/06, OSNC 2007, nr 10, poz. 147). Zastosowanie art. 320 kpc jest możliwe „w szczególnie uzasadnionych wypadkach”. Nie ma tu mowy o wypadkach wyjątkowych, a więc szczególnie rzadkich, niecodziennych lub nadzwyczajnych, lecz chodzi o wypadki szczególnie uzasadnione, czyli takie, które bardzo, ponadprzeciętnie lub w sposób nadzwyczajny uzasadniają albo nawet nakazują zmodyfikowanie skutków wymagalności dochodzonego roszczenia. Ocena tych wypadków należy do sądu, nie jest jednak oceną dowolną. Okoliczności pozwalające na zakwalifikowanie określonego wypadku jako szczególnie uzasadnionego mogą wynikać głównie ze stanu majątkowego stron, ich sytuacji rodzinnej lub zdrowotnej oraz z doraźnych – stwierdzonych przez sąd – trudności ze spełnieniem świadczenia w terminie wynikającym z treści roszczenia. Chodzi zwłaszcza o wypadki, w których spełnienie zasądanego świadczenia byłoby dla pozwanego niemożliwe do wykonania albo bardzo utrudnione lub naraziłoby jego bądź jego bliskich na niepowetowane szkody. Trudności w spełnieniu świadczenia mogą być subiektywne, wynikające z indywidualnych cech i zachowań stron, a także obiektywne, spowodowane np. zjawiskami przyrodniczymi, sytuacją gospodarczą lub innymi czynnikami samoistnymi, niezależnymi od stron. Należy jednak wykluczyć trudności spowodowane przez dłużnika i przez niego „zawinione”, szczególnie w celu odwołania się do trudności w spełnieniu świadczenia (J. Gudowski, Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz, tom II, T. Ereciński [red], wyd. V źródło: www.sip.lex.pl).

W piśmiennictwie przyjmuje się, że szczególnie uzasadniony wypadek może wynikać także z potrzeby usprawnienia i urealnienia wykonalności orzeczenia oraz uniknięcia egzekucji oraz jej dolegliwości i kosztów, a przez to zwiększenia szansy wierzyciela na uzyskanie zaspokojenia (E. Gapska, Glosa do uchwały SN z dnia 15.12.2006 r., III CZP 126/06, OSP 2010, z. 4, poz. 44).

Mając na uwadze powyższe, Sąd rozłożył zasądzone świadczenie na czterdzieści dwie raty, ustalając pierwsze czterdzieści rat na kwotę 100 zł, czterdziestą pierwszą na kwotę 11,12 zł ostatnią ratę równą sumie odsetek zasądzonych w pkt. I wyroku, płatne do 10-go dnia każdego miesiąca, poczynając od miesiąca marca 2018 r., wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w przypadku opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat.

Określając sposób rozłożenia świadczenia na raty, Sąd miał na uwadze wykładnię art. 320 kpc dokonaną przez Sąd Najwyższy w uchwale składu 7 sędziów z dnia 22.09.1970 r. III PZP 11/70 (zasada prawna). I tak, decydując o rozłożeniu na raty Sąd wziął za przedmiot swej decyzji całe należne świadczenie wraz z należnymi od niego odsetkami. W tej sytuacji należą się odsetki za opóźnienie do daty wyroku, a ponadto odsetki ustawowe za opóźnienie w zapłacie poszczególnych rat. Zapłacenie poszczególnych rat w terminach będzie miało ten skutek, że pozwana zapłaci tylko odsetki od należności głównej za okres od opóźnienia w płatności (12.07.2014 r.) do daty wyroku (07.02.2017 r.).

Rozkładając świadczenie na raty, Sąd miał świadomość, że orzeczenie z pkt. II wyroku wpłynie bezpośrednio w zakres uprawnień wierzyciela - powoda w sferze odsetek. Tym niemniej, w ocenie Sądu szczególnie uzasadniona sytuacja pozwanej przemawia za takim rozstrzygnięciem. Pozwana nie kwestionowała swego długu ani co do zasady, ani co do wysokości. Wyraziła chęć spłaty zobowiązania. Analiza sytuacji życiowej pozwanej pozwala na stwierdzenie, że

jest ona trudna i przez pozwaną niezawiniona. Niemożność świadczenia wynikała z trudnej sytuacji majątkowej. Jednorazowa płatność zobowiązania byłaby dla pozwanej i jej rodziny zbyt dużym obciążeniem. Także z punktu widzenia interesu wierzyciela, rozłożenie na raty urealnia wykonalność orzeczenia oraz uprawdopodobnia uniknięcie egzekucji komorniczej. Wobec powyższego w ocenie Sądu w sprawie znajdowała zastosowanie norma z art. 320 kpc.

W pkt. III wyroku Sąd oddalił żądanie powoda w zakresie, w jakim domagał się on zasądzenia odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia następującego po wydaniu wyroku do dnia zapłaty. Ze względu na rozłożenie świadczenia na raty, Sąd zasądził odsetki ustawowe za opóźnienie do dnia wydania wyroku, a w pozostałym zakresie Sąd zasądził odsetki ustawowe za opóźnienie w przypadku opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat.

O kosztach postępowania rozstrzygnięto w myśl art. 102 kpc, nie obciążając pozwanej kosztami procesu.

W myśl przywołanego przepisu, w wypadkach szczególnie uzasadnionych, Sąd może zasądzić od strony przeciwnej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami.

Ocena Sądu o zasadności zastosowania art. 102 kpc jest suwerennym uprawnieniem jurysdykcyjnym, ma charakter dyskrecjonalny, oparty na swobodnym uznaniu, kształtowanym własnym przekonaniem, poczuciem sprawiedliwości oraz analizą okoliczności rozpoznawanej sprawy (por. postanowienie SN z dnia 2.06.2010 r., I PZ 2/10, OSNP 2011, nr 23–24, poz. 297; postanowienie SN z dnia 26.01.2012 r., III CZ 10/12, OSNC 2012, nr 7–8, poz. 98 z glosą M. Rzewuskiego, Glosa 2013, nr 1, s. 77 i postanowienie SN z dnia 15.02.2012 r., I CZ 165/11, I C 2013, nr 3, s. 50). Do kręgu okoliczności branych pod uwagę przez Sąd przy ocenie przesłanek z art. 102 kpc należą zarówno fakty związane z samym przebiegiem procesu, jak i będące „na zewnątrz” procesu, zwłaszcza dotyczące stanu majątkowego i sytuacji życiowej strony. Okoliczności te powinny być oceniane przede wszystkim z uwzględnieniem zasad współzycia społecznego (J. Gudowski, Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz, tom II, T. Ereciński [red], wyd. V źródło: www.sip.lex.pl). W ocenie Sądu sytuacja majątkowa i życiowa pozwanej przemawiała za nieobciążaniem jej kosztami procesu na zasadzie słuszności. Pozwana jest w trudnej sytuacji majątkowej i rodzinnej. Pozwana samotnie wychowuje syna, zajmuje się chorą babcią, nie może liczyć na wsparcie innych osób z rodziny, a jej dochody nie są znaczne. Zapłata kosztów byłaby dla niej zbyt daleko idącą uciążliwością.